

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

روش‌شناسی و شیوه‌نامه رتبه‌بندی ملی ISC : دانشگاه‌ها

السلامة للرحمة الرحمة

روش شناسی و شیوه نامه رتبه بندی ملی ISC: دانشگاهها

کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به مؤسسه ISC است.
هرگونه استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.5.1.1403.2.8.6>

صفحه	فهرست مطالب
۳	۱. مقدمه
۵	۲. روش‌شناسی
۶	۳. شیوه‌نامه
۶	۳-۱. آموزش
۱۴	۳-۲. پژوهش
۲۱	۳-۳. فناوری و نوآوری
۲۶	۳-۴. مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری
۳۳	۳-۵. فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی
۳۶	۳-۶. مدیریت و بهره‌وری

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری
جهان اسلام

روش شناسی و شیوه‌نامه رتبه بندی ملی ISC: دانشگاه‌ها

۱. مقدمه

پیرو سیاست‌های کلان نظام علم، فناوری و نوآوری کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با رهنمودهای مقام عالی وزارت، پیشنهادات و همکاری‌های معاونین و مدیران وزارت عتف در طی چند جلسه، مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC) نسبت به بازتعریف و ارتقا نظام رتبه بندی ملی مؤسسات آموزش عالی کشور اقدام و روش‌شناسی جدید رتبه بندی ملی دانشگاه‌های کشور (ISC) را تدوین نموده است، که در جلسه شماره ۹۷۲ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ به تصویب رسید و مبنای رتبه بندی سال ۱۴۰۳ خواهد بود، رتبه بندی که در سال ۱۴۰۳ اعلام می‌گردد، رتبه بندی دانشگاه‌ها در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ می‌باشد که اطلاعات مربوط به بازه زمانی ۱۳۹۹ الی ۱۴۰۱ است. در تعریف این معیارها، گفتمان انقلاب اسلامی و راهبردهای مندرج در اسناد بالادستی نظام شامل نقشه جامع علمی کشور، بیانیه گام دوم انقلاب، سند تحول دولت مردمی، برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت کشور، برنامه‌ها و اولویت‌های وزارت عتف، سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها و نقشه مهندسی فرهنگی، برنامه جامع بهره‌وری کشور و برخی گزارشهای مربوط به طرح‌های پژوهشی اخیر در حوزه رتبه بندی و سیاست‌گذاری علم و فناوری در نظر گرفته شده است. در جدول ۱ فهرست اسناد بالادستی جهت استخراج معیارها و شاخص‌های رتبه بندی دانشگاه‌ها ارائه شده است.

جدول ۱. فهرست اسناد بالادستی جهت استخراج معیارها و شاخص‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها

مرجع	اسناد بالادستی
۱	نقشه جامع علمی کشور
۲	بیانه گام دوم انقلاب
۳	سند تحول دولت مردمی
۴	برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت کشور
۵	برنامه‌ها و اولویت‌های وزارت عتف
۶	سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها و نقشه مهندسی فرهنگی
۷	برنامه جامع بهره‌وری کشور

دانشگاه تمدن ساز اسلامی؛ به معرفی مدلی جدید از دانشگاه می‌پردازد که پاسخگوی نیازهای عصر جدید کشورمان باشد. لازمه چنین شرایطی این است که دانشگاه تمدن ساز برای پذیرش مسئولیت‌های جدید و ورود موفق به سده آینده و همچنین ارائه خدمات کارآمد به نهادهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی باید موانع و فرصت‌ها را تشخیص دهد. از این رو دانشگاه به عنوان یکی از مراکز علم، فناوری و فرهنگ که وظیفه تولید، تبیین و تعمیق علم، معرفت و فرهنگ را بر عهده دارد و از مهمترین مراکز تاثیرگذار بر شکل‌گیری و رشد هر تمدنی است.

امروزه دانشگاه‌ها به عنوان نهادهای آموزشی، پژوهشی و فناوری یکی از مهمترین و موثرترین اجزاء در اقتصاد دانش بنیان محسوب میشوند که تاثیر به‌سزایی در ارزش‌آفرینی اجتماعی و اقتصادی ایفا می‌کنند. لذا رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از مهمترین دغدغه‌های سیاست‌گذاران حوزه علم و فناوری محسوب می‌شود. رتبه‌بندی‌های علمی علاوه بر اطلاع‌رسانی به جامعه در مورد عملکرد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به مقایسه بین دانشگاه‌ها می‌پردازند. دانشگاه‌ها از نتایج رتبه‌بندی‌ها برای تعیین اهداف، برندسازی و تبلیغ خود به منظور جذب دانشجو، استادان و پژوهشگران برجسته استفاده می‌کنند. همچنین نتایج رتبه‌بندی دانشگاه‌ها، در رقابت‌پذیری و نیز برخورداری از منابع و تسهیلات حمایتی حائز اهمیت است. بنابر این فرایندهای ارزیابی، معیارها و شاخص‌های رتبه‌بندی خود موضوعی چالش برانگیز در نظام‌های رتبه‌بندی اعم از ملی و بین‌المللی محسوب می‌شود. نقش هدایت‌گر این معیارها در تحقق سیاست‌های بالادست علم و فناوری نظام‌های سیاسی، از اهمیت بسزایی برخوردار است و در درازمدت ابزاری در راستای

تحقق این سیاست‌ها و جریان‌سازی فکری در حوزه آموزش، پژوهش و فناوری کشور خواهد بود. جمهوری اسلامی ایران نیز باید مانند سایر کشورها نظام رتبه‌بندی خود را با توجه به هدف کشور مبنی بر ساخت دانشگاه‌های تمدن‌ساز اسلامی بر مبنای گفتمان انقلاب اسلامی تبیین نماید.

۲. روش‌شناسی

در معیارهای جدید توجه به گفتمان انقلاب اسلامی در دانشگاه‌ها، مرجعیت علمی و فناوری کشور در سطح بین‌المللی و همچنین پاسخگو بودن دانشگاه‌ها به حل مسائل کشور توجه ویژه‌ای شده است. معیارهای شش‌گانه رتبه‌بندی ملی دانشگاه‌ها (ISC) در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. معیارهای شش‌گانه رتبه‌بندی ملی (ISC): دانشگاه‌ها

ردیف	عنوان معیار	وزن
۱	آموزش	۲۵
۲	پژوهش	۲۰
۳	فناوری و نوآوری	۱۵
۴	مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری	۱۵
۵	فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	۱۵
۶	مدیریت و بهره‌وری	۱۰
	جمع کل	۱۰۰

شایان ذکر است معیارهای جدید رتبه‌بندی ملی دانشگاه‌های کشور (ISC) در ۶ حوزه آموزش (۲۵ درصد)، پژوهش (۲۰ درصد)، فناوری و نوآوری (۱۵ درصد)، مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری (۱۵ درصد)، فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی (۱۵ درصد) و مدیریت و بهره‌وری (۱۰ درصد) شامل ۵۸ شاخص و ۱۸۲ زیرشاخص است. در جداول ۳ الی ۸ شاخص‌ها و زیر شاخص‌های این معیارها آورده شده است. براساس روش‌شناسی جدید و بر مبنای شاخص‌های مصوب، اطلاعات مورد نیاز به منظور رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی از سه طریق جمع‌آوری خواهد شد:

- اطلاعات پژوهشی که جمع‌آوری آن بر عهده گروه رتبه‌بندی ISC می‌باشد.
  - خوداظهاری دانشگاه‌ها که از طریق تکمیل پرسشنامه الکترونیکی رتبه‌بندی توسط رابطین محترم در دانشگاه‌ها به دست می‌آید.
  - برخی اطلاعات آموزشی که از طریق وزارت علوم یا سازمان‌های زیرمجموعه در اختیار گروه رتبه‌بندی قرار داده می‌شود.
- بنابراین لازم است اطلاعات بخش خوداظهاری دانشگاه/پژوهشگاه در پرسشنامه الکترونیکی رتبه‌بندی توسط رابط محترم آن موسسه درج گردد.
- در ادامه شیوه‌نامه رتبه‌بندی به تفکیک هر کدام از معیارهای شش‌گانه رتبه‌بندی آورده می‌شود.

۳. شیوه‌نامه

۳-۱. آموزش

مجموع شاخص‌ها و زیرشاخص‌های این معیار، میزان نگهداری و انتشار دانش را به عنوان یکی از مهمترین ماموریت‌های دانشگاه‌ها مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهد.

جدول ۳. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار آموزش

مرجع							زیر شاخص‌های معیار آموزش	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
		*				*	A1-1) تعداد استاد A1-2) تعداد دانشیار A1-3) تعداد استادیار A1-4) تعداد مربی A1-5) نسبت تعداد استاد به کل اعضای هیئت علمی A1-6) نسبت تعداد دانشیار به کل اعضای هیئت علمی	۵ ۴ ۳ ۲ ۴ ۲	۲۰	هرم هیئت علمی
		*				*	A2-1) تعداد محقق پسا دکتری A2-2) نسبت محقق پسا دکتری به کل اعضای هیئت علمی	۲ ۱	۳	محقق پسا دکتری
		*				*	A3-1) نسبت دانشجو به استاد A3-2) نسبت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان A3-3) تعداد دانشجویان دکتری A3-4) تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد A3-5) تعداد دانشجویان کارشناسی و کاردانی	۴ ۳ ۳ ۳ ۲	۱۲	هرم دانشجویی
		*					A4-1) طراحی، ایجاد و ارائه دوره‌ها و روش‌های جدید آموزشی در حوزه علمی مشخص یا بین رشته‌ای با تأیید شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی A4-2) تعداد بسته‌های آموزشی مجازی تدوین شده	۳ ۲	۵	نوآوری در آموزش

مرجع							زیر شاخص‌های معیار آموزش	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							در دانشگاه با تأیید معاونت آموزشی دانشگاه			
*		*				*	A5) درصد اشتغال دانش-آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل بر اساس ارزیابی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی	۵	۵	اشتغال دانش‌آموختگان
		*	*			*	A6-1) رساله‌های دکتری دفاع شده A6-2) پایان‌نامه‌های ارشد دفاع شده	۶ ۴	۱۰	تعداد پایان‌نامه‌های دفاع شده
*		*					A7-1) کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۵۰۰ آزمون سراسری A7-2) کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه ۵۰۱ بین ۲۰۰۰ آزمون سراسری A7-3) تعداد دانشجویان پذیرفته شده به روش استاد محور با آزمون A7-4) تعداد دانشجویان پذیرفته شده به روش استاد محور استعداد درخشان	۲ ۲ ۲	۸	کیفیت دانشجویان ورودی
*		*				*	A8-1) تعداد برنامه‌های درسی تدوین شده A8-2) تعداد برنامه‌های درسی بازنگری شده A8-3) تدوین متون درسی بر اساس مبانی اسلامی	۴ ۲ ۲	۸	تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی

مرجع							زیر شاخص‌های معیار آموزش	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
		*				*	A9-1) کیفیت دانشجویان خروجی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۱۰ آزمون سراسری کارشناسی ارشد	۵	۹	کیفیت و اثر گذاری علمی دانش‌آموختگان
							A9-2) تعداد اعضا هیئت علمی جذب شده از دانش‌آموختگان یک دانشگاه در سایر دانشگاه‌ها و موسسات	۴		
		*				*	A10-1) وجود مرکز هدایت شغلی فعال در دانشگاه A10-2) نفرساعت دوره‌های مهارت‌افزایی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان A10-3) نسبت تعداد دانشجویان تحت بورس بنگاه‌های اقتصادی به تعداد کل دانشجویان	۲ ۳ ۹	۱۵	شاگرد پروری، هدایت شغلی و مهارت‌افزایی
		*				*	A11) تعداد پروفایل فعال اعضای هیئت علمی در سامانه دانا نسبت به تعداد اعضای هیئت علمی دانشگاه	۲	۲	تعداد پروفایل فعال اعضای هیئت علمی در سامانه دانا
		*				*	A12) تعداد جلسات و مصوبات اجرایی منطبق با آئین‌نامه و دستورالعمل‌ها	۳	۳	پیاده‌سازی برنامه آمایش آموزش عالی

(A1) هرم هیئت علمی

A1-1 تعداد استاد

A1-2 تعداد دانشیار

A1-3 تعداد استادیار

A1-4 تعداد مربی

A1-5 نسبت تعداد استاد به کل اعضای هیئت علمی

A1-6 نسبت تعداد دانشیار به کل اعضای هیئت علمی

اعضای هیئت علمی با مراتب بالا می‌توانند سطح کیفی آموزش و پژوهش را در موسسات ارتقا بخشند. این شاخص با در نظر گرفتن سه سطح علمی استاد، دانشیار و استادیار برای اعضای هیئت علمی محاسبه می‌گردد.

(A2) محقق پسا دکتری

A2-1 تعداد محقق پسا دکتری

A2-2 نسبت محقق پسا دکتری به کل اعضای هیئت علمی

این شاخص، توانمندی دانشگاه را در تربیت پژوهشگران پسادکتری می‌سنجد دوره پسا دکتری یک فرصت علمی و پژوهشی است که به دانش‌آموختگان دکتری امکان می‌دهد تا به توسعه دانش و مهارت‌های خود بپردازند. اهمیت برگزاری این دوره برای موسسات، در توانمندسازی دانش‌آموختگان دوره دکتری و کمک به حل مسئله در کشور می‌باشد.

(A3) هرم دانشجویی

A3-1 نسبت دانشجو به استاد

A3-2 نسبت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان

A3-3 تعداد دانشجویان دکتری

A3-4 تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد

A3-5 تعداد دانشجویان کارشناسی و کاردانی

این شاخص جامعه دانشجویی دانشگاه را هدف قرار داده است و تلاش انجام شده توسط مؤسسه جهت تربیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی را برآورد می‌کند. نسبت دانشجو به استاد یک شاخص استاندارد برای اندازه‌گیری کیفیت آموزش است.

(A4) نوآوری در آموزش

(A4-1) طراحی، ایجاد و ارائه دوره‌ها و روش‌های جدید آموزشی در حوزه علمی مشخص یا بین رشته‌ای با تأیید شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

(A4-2) تعداد بسته‌های آموزشی مجازی تدوین شده در دانشگاه با تأیید معاونت آموزشی دانشگاه

منظور از شاخص نوآوری در آموزش طراحی و ایجاد دوره‌ها، نوگشایی رشته، ایجاد رشته یا گرایش جدید در سطح دانشگاه می‌باشد. بسته‌های مجازی باید با تأییدیه معاونت آموزشی دانشگاه باشد.

(A5) اشتغال دانش‌آموختگان

این شاخص توانایی فارغ‌التحصیلان دانشگاه را برای جذب در بازار بررسی می‌نماید که توسط مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی به دست می‌آید.

(A5) اشتغال دانش‌آموختگان، در این شاخص درصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در بازه زمانی ۴ سال پس از فراغت از تحصیل بر اساس ارزیابی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی به دست می‌آید.

(A6) تعداد پایان‌نامه‌های دفاع شده

اهمیت این شاخص به دلیل تربیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه می‌باشد که با رساله‌های سطح دکتری و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد سنجیده می‌شود.

(A6-1) رساله‌های دکتری دفاع شده

(A6-2) پایان‌نامه‌های ارشد دفاع شده

(A7) کیفیت دانشجویان ورودی

این شاخص بر اساس دانشجویان ورودی دانشگاه با رتبه‌های زیر ۵۰۰ و زیر ۲۰۰۰ در کنکور سراسری و نیز بر اساس پذیرش دانشجو به روش استاد محور با آزمون و نیز استاد محور استعداد درخشان سنجیده

می‌شود. در طرح استاد محور اساتید طرح‌های تحقیقاتی خود را در سامانه نان اعلام نموده و سپس داوطلب بر حسب علاقه خود می‌تواند اقدام به شرکت در این طرح نماید.

A7-1) کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۵۰۰
آزمون سراسری

A7-2) کیفیت دانشجویان ورودی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه بین ۵۰۱ تا ۲۰۰۰
آزمون سراسری

A7-3) تعداد دانشجویان پذیرفته شده به روش استاد محور با آزمون

A7-4) تعداد دانشجویان پذیرفته شده به روش استاد محور استعداد درخشان

A8) تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی

منظور از بازنگری برنامه‌های درسی؛ اصلاح، تکمیل و بازنویسی برنامه می‌باشد. که بر اساس ارزشیابی‌ها، تغییر نیازها و داده‌های نو، تغییر روش‌ها، محتوا و الزامات قانونی، تغییر مسیر، ضرورت زمان و مکان و نگرش نو به دانش، مهارت و یادگیری است.

فرایند تدوین برنامه‌های درسی دانشگاهی، فرایندی بسیار حساس، ظریف و پیچیده است و پرداختن به برنامه ریزی درسی دانشگاهی مستلزم آن است که علاوه بر دانش و تحولات روز رشته از دانش عملی در زمینه نحوه پژوهش در تدریس، یادگیری و سنجش نیز آگاهی داشته باشیم.

A8-1) تعداد برنامه‌های درسی تدوین شده

A8-2) تعداد برنامه‌های درسی بازنگری شده

A8-3) تدوین متون درسی بر اساس مبانی اسلامی

A9) کیفیت و اثر گذاری علمی دانش‌آموختگان

کیفیت دانشجویان خروجی کارشناسی با رتبه‌های برتر در آزمون سراسری کارشناسی ارشد و تعداد اعضا هیئت علمی جذب شده از دانش‌آموختگان یک دانشگاه در سایر دانشگاه‌ها و موسسات سنجیده می‌شود که نشان از کیفیت آموزشی است که دانش‌آموختگان در دوران تحصیل در دانشگاه کسب کرده‌اند که در رتبه بندی براساس شاخص‌های زیر سنجیده می‌شود.

A9-1) کیفیت دانشجویان خروجی کارشناسی براساس تعداد دانشجویان پذیرفته شده با رتبه زیر ۱۰
آزمون سراسری کارشناسی ارشد

A9-2) تعداد اعضا هیئت علمی جذب شده از دانش‌آموختگان یک دانشگاه در سایر دانشگاه‌ها و موسسات

A10) شاگرد پروری، هدایت شغلی و مهارت افزائی

A10-1) وجود مرکز هدایت شغلی فعال در دانشگاه

A10-2) نفرساعت دوره‌های مهارت‌افزائی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان

A10-3) نسبت تعداد دانشجویان تحت بورس بنگاه‌های اقتصادی به تعداد کل دانشجویان

A10-1) وجود مرکز هدایت شغلی فعال در دانشگاه

افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و تمایل این قشر به جذب در بازار کار از یک سو، و نیاز به آموزش فنی و حرفه‌ای به روز در راستای نیازهای بازار کار از سویی دیگر ایجاد ساز و کارهایی از قبیل مراکز هدایت شغلی را در دانشگاه‌ها ضروری کرده است. لذا در این شاخص میزان فعالیت دانشگاه‌ها در قالب ایجاد مراکز هدایت شغلی سنجیده می‌شود.

A10-2) نفرساعت دوره‌های مهارت‌افزائی و اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان

دوره‌های مهارت‌افزایی و اشتغال‌پذیری با هدف توجه به آموزش مهارت‌های شغلی مورد نیاز ارائه می‌شود. این آموزش‌ها می‌توانند در راستای آمادگی فارغ‌التحصیلان در راستای جذب در بازار کار مفید باشد

A10-3) نسبت تعداد دانشجویان تحت بورس بنگاه‌های اقتصادی به تعداد کل دانشجویان

در این نوع بورس، بنگاه‌های اقتصادی چالش‌ها و نیازهای پژوهشی و فناورانه خود را در قالب پروژه‌های تحقیقاتی تعریف و به دانشگاه‌های کشور ارائه نموده و به یک عضو هیئت علمی به عنوان مجری واگذار می‌نماید. به منظور اجرای پروژه مطرح شده و متناسب با سطح آن، مجری اقدام به اعلام ظرفیت بورسیه دانشجویان مقاطع و دوره‌های مختلف تحصیلی می‌نماید. هزینه نیروی انسانی مستقیماً به حساب دانشجویان بورسیه شده واریز می‌گردد.^۱

A11) تعداد پروفایل فعال اعضای هیئت علمی در سامانه دانا^۲

شبکه اجتماعی دانا، درگاه آشنایی با نخبگان و آینده‌سازان است که می‌کوشد با به اشتراک گذاشتن اطلاعات پژوهشگران و رزومه پژوهشگران ایران، جهان اسلام و سراسر جهان پل ارتباطی میان آنها باشد. با توجه به اهمیت این سامانه تعداد پروفایل فعال اعضای هیئت علمی در سامانه دانا به عنوان یکی از شاخص‌های رتبه‌بندی لحاظ شود.

A12) پیاده‌سازی برنامه آمایش آموزش عالی

A12) تعداد جلسات و مصوبات اجرایی منطبق با آئین‌نامه و دستورالعمل‌ها
طرح آمایش آموزش عالی از طرف وزارت علوم مطرح شده و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی دارد. با توجه به اینکه آمایش آموزش عالی موضوعی است که چندین بار مورد تأکید مقام معظم رهبری قرار گرفته است، دانشگاه‌ها باید در راستای عملی شده برنامه ریزی نمایند. این شاخص فعالیت‌های دانشگاه را در این حوزه مورد بررسی قرار می‌دهد.

۳-۲. معیار پژوهش

معیار پژوهش یکی از مهمترین معیارهای مورد محاسبه در رتبه‌بندی حاضر می‌باشد. در معیار پژوهش این رتبه‌بندی سعی شده است مهمترین شاخص‌هایی که عملکرد پژوهش موسسه را نشان می‌دهد به کار گرفته شود. شاخص‌های مورد استفاده کمی و کیفی به صورت مطلق و نسبی استفاده شود، تا تمامی دانشگاه‌ها در اندازه‌های مختلف بتوانند از امتیارات آن بهره‌مند شوند.

² <https://dana.isc.ac/>

جدول ۴. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار پژوهش

شاخص‌ها	ضریب تاثیر کل	ضریب تاثیر	زیر شاخص‌های معیار پژوهش	مرجع							
				۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
کمیت مدارک علمی	۲۰	۵	B1-1) تعداد مقالات سایر علوم در Scopus								
		۶	B1-2) تعداد مقالات علوم انسانی، اجتماعی و هنر در Scopus								
		۳	B1-3) تعداد مقالات سایر علوم در ISC			*	*				
		۳	B1-4) تعداد مقالات علوم انسانی، اجتماعی و هنر در ISC			*	*				
		۲	B1-5) تعداد انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در Scopus								
		۱	B1-6) نسبت انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در Scopus به تعداد کل انتشارات در Scopus								
کیفیت مدارک علمی	۱۵	۳	B2-1) تعداد مقالات چاپ شده در نشریات ساینس، نیچر و نیچر ایندکس								
		۲	B2-2) تعداد مقالات مجلات Q1 در Scopus								
		۱	B2-3) تعداد مقالات مجلات Q1 در ISC			*	*				
		۲	B2-4) نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در Scopus			*	*				
		۲	B2-5) نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در ISC			*	*				
		۱	B2-6) تعداد استناد مقاله‌ها (در Scopus و ISC)								
		۱	B2-7) نسبت استناد به مقاله‌ها (در Scopus و ISC)								
		۳	B2-8) شاخص هرش دانشگاه (H-Index)								
بهره‌وری کمی و کیفی اعضای هیئت علمی	۱۰	۴	B3-1) نسبت مقالات Scopus به هیئت علمی			*	*	*			
		۳	B3-2) نسبت استناد Scopus به هیئت علمی			*	*	*			
		۲	B3-3) نسبت مقالات ISC به هیئت علمی			*	*	*			
		۱	B3-4) نسبت استناد ISC به هیئت علمی			*	*	*			
انتشارات	۱۰	۴	B4-1) کتب تالیفی و تصنیفی چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی			*	*				
		۲	B4-2) تالیف فصلی از یک کتاب توسط انتشارات معتبر بین‌المللی			*	*				
		۲	B4-3) کتب ترجمه و چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی			*	*				
		۲	B4-4) تعداد نشریات نمایه شده چارک اول یا هسته (ISC (Q1			*	*				
کرسی‌های نظریه پرداز، نقد و ترویجی	۵	۳	B5-1) تعداد کرسی‌های تخصصی: نظریه پرداز			*		*	*		
		۱	B5-2) تعداد کرسی‌های تخصصی: نقد و نوآوری			*		*	*		
		۱	B5-3) تعداد کرسی‌های ترویجی			*		*	*		

مرجع							زیر شاخص‌های معیار پژوهش	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
		*				*	B۶-۱) برگزاری همایش‌های علمی بین‌المللی	۳	۵	همایش‌های علمی
							B۶-۲) برگزاری همایش‌های علمی ملی (ISC)	۲		
		*	*	*		*	B۷-۱) رساله‌های دکتری تقاضا محور ثبت شده در سامانه نان	۶	۱۰	پارساهای تقاضا محور
							B۷-۲) پایان‌نامه‌های ارشد تقاضا محور ثبت شده در سامانه نان	۴		
		*	*	*		*	B۸-۱) تعداد طرح‌های پژوهشی مستقل / مشارکتی خاتمه یافته منجر به حل مسئله ملی یا منطقه ای بر اساس نظام مسایل نقشه جامع علمی کشور	۶	۱۰	اثر بخشی برون دادهای پژوهشی در جامعه
							B۸-۲) تعداد طرح‌های پژوهشی مستقل / مشارکتی خاتمه یافته منجر به حل مسئله ملی یا منطقه ای	۴		
		*	*			*	B۹-۱) تعداد کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه در سامانه نان	۲	۱۰	ارتباط با صنعت فناوری محور و جامعه
							B۹-۲) تعداد کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه	۳		
							B۹-۳) نسبت کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه به تعداد اعضای هیئت علمی	۲		
							B۹-۴) تعداد بازدیدهای فناوری با همکاری مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی	۲		
		*				*	B۱۰-۱) ایجاد آزمایشگاه‌های مرکزی	۱	۵	خدمات تخصصی
							B۱۰-۲) آزمایشگاه‌های عضو شبکه شاعا	۱		
							B۱۰-۳) ایستگاه‌های تحقیقاتی	۱		
							B۱۰-۴) کارگاه‌های تخصصی	۱		
							B۱۰-۵) خدمات تخصصی منطقه ای و بین‌المللی	۱		
		*				*	B۱۱-۱) سوء رفتار علمی (مانند جعل، دستکاری و سرقت علمی و ...)	-۴	-۵	مقالات سلب اعتبار شده
							B۱۱-۲) خطاهای سهوی (مانند اشتباه ناشر و چاپ مجدد مقاله، ایراد غیر عمدی در داده‌ها و مواد، خطا در نمونه‌گیری یا تحلیل داده‌ها و ...)	-۱		

(B1) کمیت مدارک علمی

این شاخص حجم تولیدات علمی محققان یک مؤسسه را مورد محاسبه قرار می‌دهد. حجم تولیدات علمی در یک دوره سه ساله محاسبه می‌گردد. در محاسبه شاخص حجم پژوهش مجموعه تولیدات علمی موسسات در دو پایگاه Scopus و نمایه استنادی علوم ایران در ISC، در دو گروه علوم انسانی و هنر و سایر علوم مورد شمارش قرار می‌گیرند.

(B1-1) تعداد مقالات سایر علوم در Scopus

(B1-2) تعداد مقالات علوم انسانی، اجتماعی و هنر در Scopus

(B1-3) تعداد مقالات سایر علوم در ISC

(B1-4) تعداد مقالات علوم انسانی، اجتماعی و هنر در ISC

همکاری میان دانشگاه و صنعت نشان دهنده جریان دانش تولید شده در دانشگاه به سمت صنعت و حل مسائل موجود در صنعت است. یکی از نمودهای این همکاری در انتشارات مشترک میان صنعت و دانشگاه است. لذا در اینجا شاخص انتشارات مشترک میان پژوهشگران دانشگاه و صنعت در پایگاه اسکوپوس، به عنوان شاخصی که نشان دهنده همکاری علمی میان این دو نهاد است با استفاده از دو شاخص ذیل محاسبه می‌شود.

(B1-5) تعداد انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در Scopus

(B1-6) نسبت انتشارات مشترک صنعت و دانشگاه در Scopus به تعداد کل انتشارات در Scopus

(B2) کیفیت مدارک علمی

کیفیت مدارک علمی یا به عبارتی اثرگذاری آنها بر اساس شاخص‌های گوناگونی از جمله نشریات منتشر کننده مدارک، استنادهای دریافتی و... مورد محاسبه قرار می‌گیرد. که در ادامه این شاخص‌ها در رتبه‌بندی حاضر توضیح داده خواهد شد:

در شاخص‌های B2-1 تا B2-5، انتشارات علمی دانشگاه بر اساس کیفیت نشریات بررسی می‌شود. به این صورت که تعداد مقالات منتشر شده در نشریات معتبر نمایه‌نیچر و نیز نشریات چارک‌های اول را مورد محاسبه قرار می‌دهد.

B2-1) تعداد مقالات چاپ شده در نشریات ساینس، نیچر و نیچر ایندکس

B2-2) تعداد مقالات مجلات Q1 در Scopus

B2-3) تعداد مقالات مجلات Q1 در ISC

B2-4) نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در Scopus

B2-5) نسبت مقالات مجلات Q1 به کل مقالات در ISC

در حال حاضر استناد در میان شاخص‌های کمی، از مهمترین شاخص‌های اندازه‌گیری کیفیت پژوهش است. لذا در این شاخص شمار استندهای صورت گرفته به مقالات در پایگاه‌های ISC و Scopus به عنوان اثرگذاری یا به عبارتی کیفیت مقالات لحاظ می‌شوند.

B2-6) تعداد استناد مقاله‌ها (در ISC و Scopus)

B2-7) نسبت استناد به مقاله‌ها (در ISC و Scopus)

B2-8) شاخص هرش دانشگاه (H-Index)

اچ ایندکس و یا شاخص هرش به این معناست که این مؤسسه تعداد H مقاله دارد که هر کدام حداقل H بار مورد استناد قرار گرفته‌اند. با این شاخص می‌تواند تأثیرگذاری را همراه با کمیت انتشارات در نظر گرفت و در واقع هر دو را همزمان در نظر گرفت.

B3) بهره‌وری کمی و کیفی اعضای هیئت علمی

سرانه کیفیت و کمیت انتشارات پژوهشی محققان یک مؤسسه در یک بازه معین زمانی با استفاده از دو شاخص نسبت مقالات Scopus و ISC به میانگین تعداد هیئت علمی محاسبه می‌گردد. این سرانه‌ها می‌توانند به نحوی بهره‌وری اعضای هیئت علمی را هم به صورت کمی و هم به صورت کیفی نشان دهند که با چهار شاخص زیر محاسبه می‌شود:

B3-1) نسبت مقالات Scopus به هیئت علمی

B3-2) نسبت استناد Scopus به هیئت علمی

B3-3) نسبت مقالات ISC به هیئت علمی

B3-4) نسبت استناد ISC به هیئت علمی

(B4) انتشارات

این شاخص تعداد کتبی که توسط اعضای هیئت علمی موسسه در سطح ملی و بین‌المللی تدوین، تالیف، ترجمه و ... می‌گردند و نیز تعداد نشریات موسسه در پایگاه‌های استنادی معتبر (مانند ISC) نمایه می‌گردد، را شامل می‌شود.

(B4-1) کتب تالیفی و تصنیفی چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی

(B4-2) تالیف فصلی از یک کتاب توسط انتشارات معتبر بین‌المللی

(B4-3) کتب ترجمه و چاپ شده توسط انتشارات معتبر ملی و بین‌المللی

(B4-4) تعداد نشریات نمایه شده چارک اول یا هسته (Q1) ISC

(B5) کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و ترویجی

کرسی‌های علمی به نشست‌های علمی اطلاق می‌شود که صاحب‌نظران، در یک یا چند جلسه، در حضور شورای داوران و کمیته ناقدان، به ارائه مدعیات علمی خود که قبلاً در قالب طرح‌نامه نظریه پردازی، نوآوری یا نقد به دبیرخانه هیئت ارائه کرده‌اند، می‌پردازند.

(B5-1) تعداد کرسی‌های تخصصی: نظریه پردازی

(B5-2) تعداد کرسی‌های تخصصی: نقد و نوآوری

(B5-3) تعداد کرسی‌های ترویجی

(B6) همایش‌های علمی

همایش علمی: هرگونه گردهمایی علمی، پژوهشی و فناوری که دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری، انجمن‌های علمی، پارک‌های علم و فناوری، و شهرک‌های علمی و تحقیقاتی با عناوین کنگره و کنفرانس برگزار کنند.

(B6-1) برگزاری همایش‌های علمی بین‌المللی

(B6-2) برگزاری همایش‌های علمی ملی (ISC)

(B7) پارساهای تقاضا محور

در این شاخص تعداد پایان‌نامه‌هایی که بر اساس آیین‌نامه ابلاغی وزارت عتف به عنوان پایان‌نامه

تقاضا محور در سامانه نان ثبت شده باشد، مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

B7-1) رساله‌های دکتری تقاضا محور ثبت شده در سامانه نان

B7-2) پایان‌نامه‌های ارشد تقاضا محور ثبت شده در سامانه نان

B8) اثر بخشی برون داده ای پژوهشی در جامعه

B8-1) تعداد طرح‌های پژوهشی مستقل / مشارکتی خاتمه یافته منجر به حل مسئله ملی یا منطقه ای

بر اساس نظام مسایل نقشه جامع کشور (طرح‌های خاتمه یافته)

B8-2) تعداد طرح‌های پژوهشی مستقل / مشارکتی خاتمه یافته منجر به حل مسئله ملی یا منطقه

ای (طرح‌های خاتمه یافته)

در صورتی که این طرح‌ها در سامانه نان و یا پنجره واحد یا طرح‌های کلان ملی ثبت شده اند در اینجا

قرار نمی‌گیرند.

B9) ارتباط با صنعت فناور محور و جامعه

تعداد کل طرح‌ها و قراردادهای ماموریت محور با صنعت و جامعه را شامل می‌شود. در راستای ارتقاء

دستاوردهای علمی و فناوری و ارتباط با صنایع مهم کشور و به منظور نیل به خودکفایی، مدیریت ارتباط با

صنعت، زیر نظر معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه مشغول به فعالیت می‌باشد. این طرح‌ها شامل موارد زیر

می‌باشد:

B9-1) تعداد کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه در سامانه نان

B9-2) تعداد کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه

B9-3) نسبت کل قراردادهای ماموریت محور دانشگاه با صنعت و جامعه به تعداد اعضای هیئت علمی

B9-4) تعداد بازدیدهای فناوری با همکاری مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی

B10) خدمات تخصصی

B10-1) ایجاد آزمایشگاه‌های مرکزی

منظور آزمایشگاهی است که در سطح دانشگاه و به منظور استفاده تمام دانشکده‌ها تجهیز شده است

B10-2) آزمایشگاه‌های عضو شبکه شاعا

شبکه آزمایشگاهی به منظور ایجاد بستر مناسب برای ارائه خدمات آزمایشگاهی به پژوهشگران و

استفاده بهینه از ظرفیت‌های آزمایشگاهی موجود در کشور تشکیل می‌شود.

B10-3) ایستگاه‌های تحقیقاتی

منظور ایستگاه‌های تحقیقاتی است که در دانشگاه‌ها جهت رشته‌هایی مانند کشاورزی، هواشناسی و ... راه اندازی شده است

B10-4) کارگاه‌های تخصصی

کارگاه فضایی است که برای اجرای دوره‌های آموزشی که جهت اجرای آموزش‌های مهارتی به دو بخش نظری و عملی، تجهیز شده و کارآموزان در آنجا زیر نظر مربی مجرب مهارت‌های لازم را براساس استانداردهای مصوب کسب می‌نمایند.

B10-5) خدمات تخصصی منطقه ای و بین‌المللی

خدماتی که کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها و ... در سطح دانشگاه‌ها ارائه می‌دهند.

B11) مقالات سلب اعتبار شده

B11-1) سوء رفتار علمی (مانند جعل، دستکاری و سرقت علمی و ...)

B11-2) خطاهای سهوی (مانند اشتباه ناشر و چاپ مجدد مقاله، ایراد غیرعمدی در داده‌ها و مواد، خطا در نمونه‌گیری یا تحلیل داده‌ها و ...)

این مقالات بر اساس تعداد مقالاتی که در پایگاه Scopus به عنوان مقالات بازپس گرفته شده و یا سلب اعتبار (Retraction) آورده شده‌اند محاسبه می‌شود.

۳-۳. معیار فناوری و نوآوری

فناوری و نوآوری یکی از ابزارهای اصلی توسعه و پیشرفت کشور به شمار می‌رود و دانشگاه‌ها با توجه به نقش پررنگی که در توسعه کشور دارند، باید در این بعد برنامه‌ریزی و سیاستگذاری مناسب داشته باشند، لذا در این بخش از رتبه‌بندی به فعالیت دانشگاه‌ها در این بعد خواهیم پرداخت.

جدول ۵. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار فناوری و نوآوری

شاخص‌ها	ضریب تأثیر کل	ضریب تأثیر	زیر شاخص‌های معیار فناوری و نوآوری	مرجع						
				۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
تعداد اختراعات و ژن ثبت شده	۲۰	۸	C1-1) تعداد اختراعات ثبت شده در سطح بین‌المللی (J PO, EPO, USPTO)							
		۵	C1-2) تعداد اختراعات ثبت شده در سطح ملی				*	*		
		۳	C1-3) تعداد ثبت ژن در پایگاه مرکز ملی اطلاعات زیست‌فناوری (NCBI)							
		۴	C1-4) تعداد اظهارنامه و تقاضانامه‌های ثبت شده تحت معاهده همکاری ثبت اختراع (PCT)							
فعالیت‌های ماموریت‌گرایانه دانشگاه‌ها	۲۰	۴	C2-1) تعداد «تورهای فناوری» برگزار شده با همکاری مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی (طبق آیین‌نامه مصوب)							
		۶	C2-2) تعداد کل طرح کلان ملی تایید شده				*	*	*	
		۵	C2-3) تعداد طرح‌های جاری فناوری مسئله محور در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان)							
		۵	C2-4) تعداد طرح‌های کلان ملی تایید شده در پنجره واحد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری							
حضور در صنایع فناورانه	۱۵	۶	C3-1) تعداد دانشجویان شرکت کننده در طرح «دستیار فناوری» (طبق آیین‌نامه مصوب)							
		۶	C3-2) تعداد رویدادهای فناورانه اجرا شده فی‌مابین مراکز فناوری و نوآوری با کانون‌ها و انجمن‌های دانشجویی				*	*		
		۳	C3-3) تعداد هیئت علمی فعال در قالب طرح فرصت مطالعاتی در پارک‌های علم و فناوری							
شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور	۲۰	۷	C4-1) تعداد شرکت‌های دانش بنیان							
		۶	C4-2) تعداد واحدهای فناور				*	*		
		۴	C4-3) مرکز رشد دانشگاهی یا استانی							
		۳	C4-4) تعداد واحدهای فناور برتر/ برگزیده برتر در سطح ملی							

مرجع							زیر شاخص های معیار فناوری و نوآوری	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخصها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
		*					C5-1) تعداد محصولات تجاری سازی شده شرکت های دانش بنیان به نسبت شاغلین شرکتها، واحدهای فناور و مراکز رشد	۵	۱۰	تجاری سازی فناوری
		*					C5-2) نسبت تعداد اختراعات تجاری سازی شده دانشگاه به تعداد اعضای هیئت علمی	۵		
							C6-1) نسبت اعضای هیئت علمی شاغل در شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی به تعداد اعضای هیئت علمی مؤسسه	۵	۱۵	کارآفرینی
		*	*	*		*	C6-2) تعداد شاغلین (دانش آموختگان و دانشجویان) شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی	۵		
		*					C6-3) نسبت نیروی انسانی تمام وقت شاغل در شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر به تعداد شرکت های دانش بنیان و واحدهای فناور در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی (به استثنای هسته های فناور)	۵		

C1) تعداد اختراعات و ژن ثبت شده

C1-1) تعداد اختراعات ثبت شده در سطح بین المللی

اختراعات از نمادهای نوآوری هستند، ثبت اختراعات (Patents) می بایست در سطح بین المللی در یکی

از پایگاه های معتبر ثبت اختراعات بین المللی نظیر USPTO، EPO، JPO ثبت شده باشد.

C1-2) تعداد اختراعات ثبت شده در سطح ملی

اختراعات ملی باید دارای شماره ثبت قوه قضاییه باشند.

C1-3) تعداد ثبت ژن در پایگاه مرکز ملی اطلاعات زیست فناوری (NCBI)

ثبت ژن: ثبت ژن های دانشگاه بایستی در پایگاه مرکز ملی اطلاعات زیست فناوری (NCBI) ثبت شده

باشد

C1-4) تعداد اظهارنامه و تقاضانامه های ثبت شده تحت معاهده همکاری ثبت اختراع (PCT)

C2) فعالیتهای ماموریت‌گرایانه دانشگاه‌ها

C2-1) تعداد «تورهای فناوری» برگزار شده با همکاری مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی (طبق آیین‌نامه مصوب)

تورهای فناوری از سری برنامه‌های توسعه فناوری و آشنایی جامعه هدف با اقتصاد دانش بنیان و تغییرات فضای کسب و کار محسوب می‌شوند که اهدافی از قبیل؛ توسعه فرهنگ فناوری و نوآوری، شناسایی توانمندی‌های فناورانه داخلی، بررسی زمینه‌های عرضه و تقاضای فناوری، تکمیل دانش فنی و اهدافی از این دست را دنبال می‌کنند. این اطلاعات بر اساس سامانه <https://techtour.ir> می‌باشد.

C2-2) تعداد کل طرح کلان ملی تایید شده

این دسته از طرح‌ها باید در عنوان آنها «طرح‌های کلان ملی» ذکر شده باشد و در هیچ کدام از سوالات مرتبط با طرح‌ها و پروژه‌های دانشگاه ذکر نشده باشد.

C2-3) تعداد طرح‌های جاری فناوری مسئله محور در سامانه نظام ایده‌ها و نیازها (نان).

این دسته از طرح‌ها تنها با کد DOR سامانه نان مورد پذیرش است.

C2-4) تعداد طرح‌های کلان ملی تایید شده در پنجره واحد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری

این دسته از طرح‌ها تنها با کد پنجره واحد نظام ملی علوم، تحقیقات و فناوری (کد DOR سامانه نان) مورد پذیرش است.

C3) حضور در صنایع فناورانه

C3-1) تعداد دانشجویان شرکت کننده در طرح «دستیار فناوری» (طبق آیین‌نامه مصوب)

طرح دستیار فناوری با هدف ارتقای توانایی‌های دانشجویان، آموزش مهارت‌های مربوط به کار تیمی و فناوری ایجاد شده و در تلاش است تا مهارت‌های کار عملی دانشجویان را افزایش دهد. این اطلاعات باید بر اساس سامانه <https://www.parkintern.ir> تکمیل گردد.

C3-2) تعداد رویدادهای فناورانه اجرا شده فی‌مابین مراکز نوآوری و نوآوری با کانون‌ها و انجمن‌های

دانشجویی

C3-3) تعداد هیئت علمی فعال در قالب طرح فرصت مطالعاتی در پارک‌های علم و فناوری

C4) شرکت‌های دانش بنیان و واحدهای فناور

منظور از شرکت دانش بنیان موجودیتی است که در راستای اهداف توسعه اقتصاد دانش محور، تجاری-سازي توليدات علمي دانشگاه در حوزه فناوری‌های برتر تاسیس می‌گردد. اعضای هیئت علمی دانشگاه می-بایست دارای سهم مالکیت در شرکت دانش بنیان باشد.

واحدهای فناور (شرکت‌ها) دارای هویت حقوقی مستقل از پارک و مرکز رشد هستند و با توجه به اساسنامه یا سایر اسناد قانونی در زمینه تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری، ارائه خدمات تخصصی در راستای تجاری کردن نتایج تحقیقات فعالیت می‌نمایند.

C5) تجاری‌سازی فناوری

تجاری‌سازی فرایند معرفی یک محصول یا خدمت به صورت قابل دسترسی در بازار نهایی و در نهایت تولید ثروت است. این شاخص عملکرد موسسات را در این راستا بر اساس پتانسیل نیروی انسانی و بر اساس دو زیرشاخص زیر می‌سنجد:

C5-1) تعداد محصولات تجاری سازی شده شرکت‌های دانش بنیان به نسبت شاغلین شرکت‌ها، واحدهای فناور و مراکز رشد

C5-2) نسبت تعداد اختراعات تجاری‌سازی شده دانشگاه به تعداد اعضای هیئت علمی

C6) کارآفرینی

این شاخص توانایی دانشگاه در اشتغال و کارآفرینی و نیز در به کارگیری دانش دانشگاهی در صنایع و شرکت‌ها را بررسی می‌نماید.

C6-1) نسبت اعضای هیئت علمی شاغل در شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی به تعداد اعضای هیئت علمی مؤسسه

C6-2) تعداد شاغلین (دانش‌آموختگان و دانشجویان) شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی

C6-3) نسبت نیروی انسانی تمام‌وقت شاغل در شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر به تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای فناور در مراکز نوآوری، فناوری و کارآفرینی (به استثنای هسته‌های فناور)

۳-۴. معیار مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری

دستیابی به مرجعیت علمی در اقتدار ملی کشور بسیار موثر است و برقراری دیپلماسی علمی ابزاری برای توسعه قدرت نرم است. ایران با حضور در محافل علمی جهانی می‌تواند، علاوه بر ارائه چهره فرهنگی، مذهبی و تمدن چندهزار ساله، به افزایش نفوذ و عمق استراتژیک خود از طریق ارائه توانمندی‌های علمی خود بپردازد. لذا در این بخش فعالیت دانشگاه‌ها را در این بعد مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌گیرد.

جدول ۶. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری

مرجع							زیر شاخص‌های معیار مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							D۱-۱) مقالات مشترک بین‌المللی Scopus	۵	۱۵	مرجعیت علمی: انتشارات
							D۱-۲) نسبت مقالات مشترک بین‌المللی به کل مقالات Scopus	۳		
*		*	*			*	D۱-۳) تعداد نشریات نمایه شده بین‌المللی در Scopus	۳		
							D۱-۴) تعداد کتاب مشترک با پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر	۴		
							D۲-۱) تعداد سفرهای علمی بین‌المللی اعضای هیئت علمی	۲	۱۰	تعاملات بین‌المللی: فرصت‌های تحقیقاتی
							D۲-۲) نسبت سفرهای علمی بین‌المللی اعضای هیئت علمی به	۲		
							تعداد کل اعضای هیئت علمی	۲		
*		*	*			*	D۲-۳) تعداد سفرهای علمی بین‌المللی دانشجویان	۲		
							D۲-۴) نسبت سفرهای علمی بین‌المللی دانشجویان به تعداد کل دانشجویان	۲		
							D۲-۵) میزبانی از محققان بین‌المللی			
							D۳-۱) پژوهشگران پر استناد یک درصد برتر براساس ESI		۱۰	مرجعیت علمی: پژوهشگران پر استناد
							D۳-۲) پژوهشگران ۲ درصد الزویریکساله و در طول خدمت (اسکوپوس استنفورد)	۴		
*	*	*	*			*	D۳-۳) پژوهشگران پر استناد ISC در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و هنر	۳		
							D۴-۱) تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه	۶	۲۰	دیپلماسی علمی: دانشجویان
*		*	*			*	D۴-۲) نسبت تعداد دانشجویان خارجی به کل دانشجویان دانشگاه	۳		
							D۴-۳) تبادل دانشجویی بین‌المللی			

مرجع							ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱			
							۳ ۵ ۳		بین‌المللی
					*		۵	۵	دوره‌های آموزشی مشترک بین‌المللی
					*		۶ ۴	۱۰	پروژه‌های مشترک و پژوهانه‌های بین‌المللی
					*		۶ ۴	۱۰	مرجعیت علمی: جوایز معتبر ملی و بین‌المللی
					*		۳ ۳ ۴	۱۰	ارتباطات با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی
					*		۱۰	۱۰	حضور در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی

(D1) مرجعیت علمی انتشارات**(D1-1) مقالات مشترک بین‌المللی Scopus**

منظور از مشارکت بین‌المللی، میزان همکاری پژوهشگران ایرانی با سایر پژوهشگران در سراسر جهان در تولید مقالات علمی در پایگاه Scopus می‌باشد.

(D1-2) نسبت مقالات مشترک بین‌المللی به کل مقالات Scopus

منظور از این شاخص، میزان همکاری پژوهشگران ایرانی با سایر پژوهشگران در سراسر جهان در تولید مقالات علمی در پایگاه Scopus به نسبت کل انتشارات موسسه می‌باشد.

(D1-3) تعداد نشریات نمایه شده بین‌المللی در Scopus

تعداد نشریات علمی موسسات در پایگاه Scopus می‌باشد. در این شاخص تعداد نشریات در دسته Q1 با ضریب ۴، در دسته Q2 با ضریب ۳، در دسته Q3 با ضریب ۲ و در دسته Q4 با ضریب ۱ محاسبه می‌گردند.

(D1-4) تعداد کتاب مشترک با پژوهشگران خارجی توسط انتشارات معتبر

در اینجا منظور از کتاب مشترک، کتابی است که توسط یکی از پژوهشگران موسسه با پژوهشگری در موسسات خارج از کشور تالیف شده باشد.

(D2) تعاملات بین‌المللی: فرصت‌های تحقیقاتی

تعاملات بین‌المللی شامل: فرصت‌های تحقیقاتی، شرکت در همایش‌ها، شرکت در کارگاه‌ها، ماموریت‌ها و میزبانی از محققان بین‌المللی می‌باشد.

(D2-1) تعداد سفرهای علمی بین‌المللی اعضای هیئت علمی**(D2-2) نسبت سفرهای علمی بین‌المللی اعضای هیئت علمی به تعداد کل اعضای هیئت علمی****(D2-3) تعداد سفرهای علمی بین‌المللی دانشجویان****(D2-4) نسبت سفرهای علمی بین‌المللی دانشجویان به تعداد کل دانشجویان****(D2-5) میزبانی از محققان بین‌المللی****(D3) مرجعیت علمی: پژوهشگران پر استناد**

این شاخص حضور تأثیرگذارترین اعضای هیئت علمی را منعکس می‌کند. پژوهشگران پر استناد و برتر در پایگاه‌های مختلف و بر اساس معیارهای متفاوتی اعلام می‌شوند. در این معیار سه فهرست پژوهشگران پر

استناد یک درصد برتر براساس ESI، پژوهشگران ۲ درصد الزویر یکساله و در طول خدمت (اسکوپوس استنفورد) و پژوهشگران پراستناد ISC در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و هنر. دو فهرست اول را ISC گزارش می‌کند و فهرست آخر را ISC تولید کرده و سپس گزارش می‌کند. داده‌های محاسبه شده برای دانشگاه‌ها بر اساس گزارش‌هایی است که ISC منتشر می‌نماید.

D3-1) پژوهشگران پراستناد یک درصد برتر براساس ESI

D3-2) پژوهشگران ۲ درصد الزویر یکساله و در طول خدمت (اسکوپوس استنفورد)

D3-3) پژوهشگران پراستناد ISC در حوزه علوم انسانی، اجتماعی و هنر

D4) دیپلماسی علمی: دانشجویان بین‌المللی

تبادل دانشجویی در بین کشورها، یکی از مهمترین نمودهای دیپلماسی علمی است که در پی آن ایجاد ارتباط بین کشورها و در نتیجه در بلندمدت سبب ایجاد ارتباط اقتصادی و تجاری بین دو کشور می‌شود. این شاخص با توجه به اهمیت آن در رتبه‌بندی دانشگاه مورد توجه قرار گرفته است:

D4-1) تعداد دانشجویان خارجی دانشگاه

D4-2) نسبت تعداد دانشجویان خارجی به کل دانشجویان دانشگاه

در این شاخص منظور از دانشجوی خارجی، فردی است که دارای تابعیت خارجی بوده و به طور تمام وقت در دانشگاه مشغول به تدریس و تحقیق باشد.

D4-3) تبادل دانشجویی بین‌المللی

D4-4) جذب دانشجویان فرصت مطالعاتی و پسادکترای بین‌المللی

D4-5) تنوع ملیتی دانشجویان

D5) دوره‌های آموزشی مشترک بین‌المللی

تعداد دوره‌های آموزشی رسمی مشترک بین‌المللی در حال اجرا در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری منظور از دوره‌های آموزشی دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری است که مدرک آنها به صورت مشترک صادر شده است.

توجه: کارگاه و سمینار مشترک کوتاه مدت چند روزه قابل قبول نمی‌باشد.

D6) پروژه‌های مشترک و پژوهانه‌های بین‌المللی

D6-1) تعداد پروژه‌های منطقه ای و بین‌المللی (پروژه‌های مشترک دوجانبه بین دول)

D6-2) تعداد پژوهانه‌های منطقه ای و بین‌المللی

لطفا پروژه‌های بین‌المللی دارای پژوهانه را در زمره پروژه‌ها لحاظ کنید و از تکرار عناوین خودداری

فرمایید.

D7) مرجعیت علمی: جوایز معتبر ملی و بین‌المللی^۳

این شاخص منعکس‌کننده تعداد اعضای برجسته در مؤسسه است. این جوایز بر حسب تعداد و سال

دریافت آن مورد محاسبه قرار گرفته‌اند.

ردیف	دوره زمانی دریافت جایزه	وزن
۱	بازه سه ساله رتبه بندی (۱۳۹۹-۱۴۰۱)	۲
۲	۳ سال قبل از بازه رتبه بندی (۹۶-۹۸)	۱/۵
۳	۷ تا ۱۰ سال قبل از بازه رتبه بندی (۹۲-۹۵)	۱

D7-1) تعداد جوایز معتبر بین‌المللی

D7-2) تعداد جوایز معتبر ملی

- مواردی مانند دانشمندان یک درصد برتر، پژوهشگران پراستناد و... توسط ISC محاسبه می‌شود.

شود.

- پذیرش هر نوع جایزه به جز جوایزی که در جدول زیر آورده شده است، منوط به تایید آن

در اعتبارسنجی است که موسسه ISC انجام می‌دهد.

- در بخش جوایز انجمن‌های علمی، تنها جوایز آن دسته از انجمن‌هایی مورد پذیرش است

که مورد تایید کمیسیون انجمن‌های علمی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

³ جهت اطلاع بیشتر می‌توانید به سامانه سرآمدان علمی، فناوری و نوآوری به آدرس <https://saramad.isc.ac> مراجعه فرمایید.

جوایز علمی معتبر بین‌المللی	جوایز علمی معتبر ملی
جایزه نوبل (Nobel Prize)	استاد ممتاز کشوری
مدال فیلدز (Fields Medal)	استاد نمونه کشوری، دانشجوی نمونه کشوری، هیئت علمی نمونه کشوری، پژوهشگر برتر کشوری
جایزه کامستک (COMSTECH AWARDS)	جشنواره اندیشمندان و دانشمندان جوان
جایزه کاولی (Kavli Prize)	جشنواره پژوهشی ابوریحان بیرونی
جایزه مصطفی (ص)	جشنواره تجلیل از پژوهشگران، فناوران و نوآوران برگزیده کشور
جایزه آیسیسکو (ISESCO)	جشنواره تحقیقات و فناوری علوم پزشکی رازی
جایزه آکادمی جهانی علوم (TVAS)	جشنواره جوان خوارزمی
المپیادهای بین‌المللی با ذکر رتبه (رتبه ۱-۵)	جشنواره فارابی
	جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی
	جشنواره نوآوری و فناوری خوارزمی
	المپیادهای ملی با ذکر رتبه (رتبه ۱-۳)
	برگزیدگان فرهنگستان‌ها
	تقدیرنامه از طرف ریاست جمهوری، معاون ریاست جمهوری، و وزیر دولت (وزاری عتف، دفاع، صمت و غیره)
	جایزه ادبی جلال آل احمد
	جایزه زنان و علم مریم میرزاخانی: وزارت عتف
	جشنواره بین‌المللی فجر (صرفاً دانشگاه‌های هنر)
	جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برگزیده کشور: وزارت عتف
	جوایز فدراسیون سرآمدان علمی ایران و دریافت گزنت پژوهشی
	چهره‌های ماندگار، دیپلم افتخار، نشان دهخدا
	کتاب سال، پایان‌نامه سال، پایان‌نامه قرآنی سال، کتاب سال حوزه، کتاب سال دانشگاهی، کتاب سال رضوی
	جایزه ویژه علامه جعفری: جشنواره تالیفات علمی برتر علوم انسانی اسلامی
	جشنواره سلمان فارسی (نیروهای مسلح)

جوایز علمی معتبر بین‌المللی	جوایز علمی معتبر ملی
	جوایز بنیاد ملی نخبگان: جایزه شهید فخری زاده (پشتیبانی از اختراعات برگزیده) جایزه شهید احمدی روشن (حمایت از هسته‌های دانشجویی مساله محور) جایزه شهید بهشتی (توسعه هسته‌های مسئله محور اعضای هیات علمی) جایزه شهید بابایی (طرح توسعه رویدادهای رقابتی مسئله محور) جایزه کاظم آشتیانی (ارتقای توانمندی‌ها و توسعه فعالیت‌های استادیاران جوان) جایزه علامه طباطبایی

D8 ارتباطات با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی

D8-1 همکاری و نمایندگی موسسه با سازمان‌ها و کنوانسیون‌ها و ...

سازمان‌ها، کنوانسیون‌ها و مراجع بین‌المللی که با تایید وزارت عتف دانشگاه آنها را نمایندگی و یا همکاری می‌نمایند.

D8-2 ارتباطات با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی

D8-3 تعداد اسناد عملیاتی شده با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی

D9 حضور در نظام‌های رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی

D9 حضور در نظام‌های رتبه‌بندی‌های بین‌المللی یکی از ملاک‌های دانشگاه‌های تراز جهانی می‌باشد. منظور از رتبه‌بندی‌های بین‌المللی در این شاخص نظام‌های رتبه‌بندی Times, QS, Shanghai, ISC می‌باشد. نحوه امتیازدهی در جدول زیر نشان داده شده است.

رتبه ۲۰۰-۱ (۱۰ امتیاز)	رتبه ۸۰۰-۶۰۱ (۴ امتیاز)
رتبه ۴۰۰-۲۰۱ (۸ امتیاز)	رتبه ۱۰۰۰-۸۰۱ (۳ امتیاز)
رتبه ۶۰۰-۴۰۱ (۶ امتیاز)	رتبه ۱۰۰۰+ (۲ امتیاز)

۳-۵. معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

با توجه به اهمیت ساختار و بسترهای فرهنگی و اجتماعی ایجاد شده در دانشگاه‌ها و اثربخشی فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان، در این بخش، شاخص‌های مرتبط با معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی که توسط معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم رصد می‌شود، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

جدول ۷. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

شاخص‌ها	ضریب تاثیر کل	ضریب تاثیر	زیر شاخص‌های معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	مرجع						
				۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
رویکرد ها و اهداف مهم فرهنگی اجتماعی	۱۰	۲	E1-1) تعداد برنامه‌های ویژه در حوزه قرآن عترت (ع)							
		۲	E1-2) تعداد برنامه‌های ویژه در حوزه هویت ملی، مسئولیت و همبستگی اجتماعی							
		۲	E1-3) تعداد برنامه‌های ویژه در حوزه ازدواج و خانواده محوری و جوانی جمعیت	*	*	*	*	*	*	
		۲	E1-4) تعداد برنامه‌های ویژه در حوزه پیشگیری و کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی							
		۲	E1-5) تعداد برنامه‌های ویژه منطبق با اجرایی سازی توصیه نامه عفاف و حجاب							
برنامه ها و رویدادهای فرهنگی، اجتماعی	۸	۲	E2-1) تعداد اردوهای دانشجویی (زیارتی، راهیان نور، راهیان پیشرفت، جهادی، علمی، آموزشی تشکیلاتی)							
		۲	E2-2) تعداد برگزاری جشنواره‌های بین المللی، ملی، منطقه ای، دانشگاهی	*	*					
		۲	E2-3) تعداد رتبه، مقام‌های کسب شده در جشنواره‌های بین المللی، ملی، منطقه ای							
		۲	E2-4) تعداد کرسی‌های آزاد اندیشی و رویدادهای گفتگو محور (مطالبه							

مرجع							زیر شاخص‌های معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							گری، مناظره، نقد، تریبون آزاد و میزگرد)			
	*	*			*		(E۳) نسبت تعداد برنامه‌های برگزار شده توسط گروه‌های دانشجویی به کل برنامه‌های فرهنگی دانشگاه	۵	۵	تولی‌گری گروه‌های دانشجویی در اجرای برنامه‌های فرهنگی اجتماعی
	*	*		*	*		(E۴-۱) نسبت تعداد تشکل‌های فعال به تعداد کل دانشجو (E۴-۲) نسبت تعداد انجمن‌های علمی فعال به تعداد کل دانشجو (E۴-۳) نسبت تعداد کانون‌های فعال به تعداد کل دانشجو (E۴-۴) نسبت تعداد نشریات دانشجویی فعال به تعداد کل دانشجو (E۴-۵) تعداد هیئت‌های دانشجویی	۲ ۲ ۲ ۲ ۲	۱۰	گروه‌های فعال فرهنگی اجتماعی دانشگاهی
	*	*					(E۵-۱) دارا بودن فضاهای تولید محتوای رسانه ای (استودیو، تلویزیون اینترنتی و...) (E۵-۲) تعداد تولیدات رسانه ای اختصاصی دانشگاه (سرود، مستند، فیلم، پادکست و...) (E۵-۳) تعداد تولیدات مکتوب در حوزه فرهنگی اجتماعی (کتاب، مقاله، طرح‌های پژوهشی، پایان‌نامه) (E۵-۴) دارا بودن صفحات مجازی فعال حوزه فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی	۳ ۳ ۲ ۲	۱۰	تولیدات محتوایی، رسانه ای و فضای مجازی
	*	*			*		(E۶-۱) تعداد اساتید مشاور فرهنگی اجتماعی (E۶-۲) برنامه‌ها و دوره‌های توانمندسازی فرهنگی اجتماعی برگزار شده ویژه اساتید (E۶-۳) برنامه‌ها و دوره‌های	۳ ۲ ۲	۱۰	فعالیت‌ها و برنامه‌های ویژه اساتید و کارکنان

مرجع							زیر شاخص‌های معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							توانمندسازی فرهنگی اجتماعی برگزار شده ویژه کارکنان (E۶-۴) برگزاری جشنواره سرآمدان فرهنگی اجتماعی (E۶-۵) تعداد فرصت‌های مطالعاتی فرهنگی ویژه اساتید	۲ ۱		
	*	*			*	*	(E۷-۱) دارا بودن سند راهبردی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه (E۷-۲) دارا بودن تقویم سالیانه فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی دانشگاه (E۷-۳) تعداد جلسات برگزار شده شوراهای تخصصی فرهنگی و کمیته‌های فرعی	۲ ۲ ۱	۵	نظام مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی اجتماعی
	*	*		*			(E۸-۱) تعداد برنامه‌های مشترک اجرا شده با سایر مجموعه‌های فرهنگی اجتماعی (دستگاه اجرایی و سازمان‌های خصوصی و مردمی) (E۸-۲) تعداد برنامه‌های مشترک فرهنگی اجتماعی با سایر دانشگاه‌ها و نهادهای دانشگاهی	۳ ۲	۵	تعاملات و ارتباطات فرهنگی اجتماعی
	*	*					(E۹) میزان اختصاص فضای گروه‌های دانشجویی، اساتید و کارکنان: مترائ (کل فضاهای فرهنگی و تخصصی در اختیار گروه‌های دانشجویی، خانه‌های خلاق، تالار، فضاهای نمایشگاهی و مراکز نوآوری فرهنگی، اردوگاه، موزه و ابنیه تاریخی و یادمان‌های شهدا، المان‌ها و یادمان‌ها و...) تقسیم بر تعداد کل دانشجو	۵	۵	زیر ساخت‌ها، امکانات و تجهیزات فرهنگی و اجتماعی
	*	*					(E۱۰-۱) سرانه زیربنای فضای خوابگاهی مجردی به کل تعداد دانشجویان (E۱۰-۲) سرانه زیر بنای فضای	۵ ۵	۱۰	خوابگاه‌های دانشجویی

مرجع							زیر شاخص‌های معیار فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							خوابگاهی متاهلی به کل تعداد دانشجویان			
*		*					۱-۱ (E) سرانه زیر بنای فضای ورزشی به کل تعداد دانشجویان ۱-۲ (E) تعداد دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی ورزشی ۱-۳ (E) تعداد رویدادهای ورزشی ملی و بین‌المللی ۱-۴ (E) تعداد رتبه، مقام‌های کسب شده در مسابقات و المپیادهای ورزشی بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای	۴ ۲ ۳ ۳	۱۲	رویدادها و فضاهای ورزشی
*		*					۱-۱ (E) سرانه زیر بنای فضای خدمات مشاوره به کل تعداد دانشجویان ۱-۲ (E) تعداد دوره‌های آموزشی، مشاوره‌ای و توانمندسازی	۵ ۵	۱۰	خدمات مشاوره و سبک زندگی دانشجویی

۳-۶. معیار مدیریت و بهره‌وری

با توجه به اهمیت مباحث مدیریتی و بهره‌وری در دانشگاه‌های و با توجه به برنامه‌های کلان کشور شاخص‌های مطرح شده در این بخش از روش شناسی، به این موضوع اختصاص دارد.

جدول ۸. شاخص‌ها و زیر شاخص‌های معیار مدیریت و بهره‌وری

مرجع							زیر شاخص‌های معیار مدیریت و بهره‌وری	ضریب تاثیر	ضریب تاثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							۱-۱ (F) نسبت میزان اعتبارات تحقق یافته هزینه‌ای به میزان اعتبارات هزینه‌ای ابلاغ شده	۴		بودجه
*		*	*				۱-۲ (F) نسبت میزان اعتبارات تحقق یافته تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به میزان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغ شده	۴	۲۰	
							۱-۳ (F) نسبت ارزش فعالیت‌های برون‌سپاری شده (هزینه‌ای) به کل اعتبارات ابلاغی مؤسسه (هزینه‌ای)	۴		

مرجع							زیر شاخص‌های معیار مدیریت و بهره‌وری	ضریب تأثیر	ضریب تأثیر کل	شاخص‌ها
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
							F1-4) نسبت میزان هزینه کرد پژوهشی و فناوری به میزان کل بودجه سالانه مؤسسه	۴		
							F1-5) نسبت میزان هزینه کرد رفاهی، فرهنگی و اجتماعی به میزان کل بودجه سالانه مؤسسه	۴		
*	*	*	*	*	*	*	F2-1) نسبت میزان درآمد اختصاصی محقق شده به کل اعتبارات ابلاغ شده مؤسسه	۱۰		
							F2-2) نسبت درآمد قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه به نسبت به کل اعتبارات ابلاغ شده مؤسسه	۵	۱۵	درآمد
*	*	*	*	*	*	*	F3-1) تصویب یا بازنگری سند برنامه راهبردی مؤسسه در هیئت امانا	۵		
							F3-2) میزان تحقق پیشرفت اهداف برنامه راهبردی مؤسسه بر مبنای برنامه مصوب	۵	۱۵	برنامه راهبردی
							F3-3) وجود سازوکارهای جاری سازی و پایش برنامه راهبردی	۵		
*	*	*	*	*	*	*	F4-1) درصد تخصیص پژوهانه پژوهش و فناوری اعضای هیئت علمی به کل بودجه دانشگاه	۵		
							F4-2) درصد تخصیص پژوهانه‌های ملی به کل بودجه دانشگاه	۵	۱۰	پژوهانه
*	*	*	*	*	*	*	F5-1) تعداد سامانه‌های فناوری اطلاعات (اداری-مالی، آموزشی، پژوهشی و...)	۵		
							F5-2) پنجره واحد خدمات هوشمند مؤسسه	۵	۱۵	هوشمندسازی و امنیت
							F5-3) اخذ مجوز، راه اندازی و کسب رتبه برای آزمایشگاه تخصصی امنیت (آپا)	۳		
							F5-4) تعداد گواهینامه‌های امنیت شبکه و سامانه‌ها	۲		
*	*	*	*	*	*	*	تعداد برنامه‌ها و فعالیت‌های عملیاتی:			
							F6-1) بهره‌وری در حوزه سلامت سازمانی	۲		
							F6-2) بهره‌وری در حوزه برنامه ریزی و بودجه	۳	۱۰	برنامه‌های بهره‌وری
							F6-3) بهره‌وری در حوزه نظام اداری و سرمایه انسانی	۲		
							F6-4) بهره‌وری در حوزه محیط زیست، انرژی و آب	۳		
	*	*	*	*	*	*	F7-1) سرانه آموزش کارکنان (اعضای هیئت علمی و یاوران علمی)	۷		
							F7-2) سرانه آموزش مدیران	۳	۱۰	آموزش
*	*	*	*	*	*	*	F8-1) وجود ساختار سرمایه‌گذاری، مدیریت اموال، وقف و امور خیریه در مؤسسه	۳		
							F8-2) تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه	۲	۵	سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه

F1 بودجه

- F1-1 نسبت میزان اعتبارات تحقق یافته هزینه ای به میزان اعتبارات هزینه ای ابلاغ شده
- F1-2 نسبت میزان اعتبارات تحقق یافته تملک دارایی‌های سرمایه ای به میزان اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه ای ابلاغ شده
- F1-3 نسبت ارزش فعالیت‌های برون سپاری شده (هزینه ای) به کل اعتبارات ابلاغی مؤسسه (هزینه ای)
- F1-4 نسبت میزان هزینه کرد پژوهشی و فناوری به میزان کل بودجه سالانه مؤسسه
- F1-5 نسبت میزان هزینه کرد رفاهی، فرهنگی و اجتماعی به میزان کل بودجه سالانه مؤسسه

F2 درآمد

- F2-1 نسبت میزان درآمد اختصاصی محقق شده به کل اعتبارات ابلاغ شده مؤسسه
- F2-2 نسبت درآمد قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه به نسبت به کل اعتبارات ابلاغ شده مؤسسه

F3 برنامه راهبردی

برنامه‌ریزی راهبردی فرایندی است سازمانی برای تعریف راهبرد سازمان و تصمیم‌گیری در مورد چگونگی یافتن منابع مورد نیاز جهت رسیدن به مقصود استراتژی، صورت می‌گیرد. این فرایند افراد و منابع را نیز شامل می‌شود. برای آنکه سازمان بدانند به کجا خواهد رفت باید بدانند اکنون دقیقاً کجا قرار گرفته است.

- F3-1 تصویب یا بازنگری سند برنامه راهبردی مؤسسه در هیئت امناء
- F3-2 میزان تحقق پیشرفت اهداف برنامه راهبردی مؤسسه بر مبنای برنامه مصوب
- F3-3 وجود سازوکارهای جاری سازی و پایش برنامه راهبردی

F4 پژوهانه

کمک هزینه، پژوهانه یا وام بلاعوض یا گرنت (Grant) هزینه‌ای است که از سوی نهادهای ارائه‌کننده به مؤسسات، نهادها، شرکت‌ها یا افراد دیگری پرداخته می‌شود تا برای پژوهش، راه‌اندازی کسب و کار، راه‌اندازی شرکت نوپا یا پرداخت هزینه‌های آموزشی به کار گرفته شود.

- F4-1 درصد تخصیص پژوهانه پژوهش و فناوری اعضای هیئت علمی به کل بودجه دانشگاه
- F4-2 درصد تخصیص پژوهانه‌های ملی به کل بودجه دانشگاه

F5) شاخص هوشمند سازی و امنیت

F5-1) تعداد سامانه‌های فناوری اطلاعات (اداری-مالی، آموزشی، پژوهشی و...)

F5-2) پنجره واحد خدمات هوشمند موسسه

F5-3) اخذ مجوز، راه اندازی و کسب رتبه برای آزمایشگاه تخصصی امنیت (آپا)

با توجه به افزایش تعداد حوادث امنیتی، وجود مراکز و آزمایشگاه تخصصی امنیت آپا (آگاهی رسانی، پشتیبانی، امداد) جهت ارتقای آگاهی و درک مسایل مرتبط با امنیت اطلاعات، پشتیبانی و استفاده از تکنولوژی مناسب برای مقاومت در مقابل حملات سایبری و امداد و رفع آسیب‌پذیری‌ها در سیستم‌ها و شبکه‌های کامپیوتری امری ضروری است که دانشگاه‌ها باید به آن توجه ویژه داشته باشند.

F5-4) تعداد گواهینامه‌های امنیت شبکه و سامانه‌ها

گواهینامه‌های امنیت شبکه مواردی از قبیل گواهی‌های ذیل را شامل می‌شوند در صورت داشتن

گواهینامه‌هایی به جز این موارد، گواهی ارسالی مورد بررسی قرار گرفت.

- گواهی آزمون و ارزیابی امنیتی شبکه و سامانه‌های نرم افزاری

- گواهی امنیتی SSL سامانه‌ها

- گواهی امنیت فیزیکی مراکز داده و دیتاسنترها

- گواهی تست نفوذ زیر ساخت ارتباطی و سامانه‌های نرم افزاری

- گواهی پیاده‌سازی و استقرار سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)

-

F6) شاخص برنامه‌های بهره‌وری

بهره‌وری مفهومی است که ترکیبی از کارایی و اثربخشی را نشان می‌دهد. بهره‌وری برای تمامی سازمان‌ها از جمله دانشگاه‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است. لذا در این قسمت به شاخص‌های مرتبط با بهره‌وری در ارتباط با دانشگاه‌ها می‌پردازیم. برای اطلاعات بیشتر در ارتباط با شاخص‌های بهره‌وری می‌توانید به سایت سازمان ملی بهره‌وری ایران به آدرس <https://www.npo.gov.ir> مراجعه بفرمایید.

تعداد برنامه‌ها و فعالیت‌های عملیاتی شامل:

- (F6-1) بهره‌وری در حوزه سلامت سازمانی
- (F6-2) بهره‌وری در حوزه برنامه‌ریزی و بودجه
- (F6-3) بهره‌وری در حوزه نظام اداری و سرمایه‌انسانی
- (F6-4) بهره‌وری در حوزه محیط زیست، انرژی و آب

(F7) شاخص آموزش

سرانه آموزش

- (F7-1) نحوه محاسبه سرانه آموزش کارکنان: مجموع نفر-ساعت دوره‌های آموزشی کارکنان تقسیم بر تعداد کل کارکنان.
- (F7-2) نحوه محاسبه سرانه آموزش مدیران: مجموع نفر-ساعت دوره‌های آموزشی مدیران تقسیم بر تعداد کل مدیران.
- نحوه محاسبه نفر-ساعت آموزش: مجموع حاصل ضرب‌های میزان ساعت هر یک از دوره‌ها در تعداد شرکت‌کنندگان دوره.

(F8) شاخص سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه

- (F8-1) وجود ساختار سرمایه‌گذاری، مدیریت اموال وقف و امور خیریه در موسسه
  - (F8-2) تعداد سمن‌های وابسته و یا مستقر در دانشگاه
- سازمان مردم‌نهاد (سمن) یا NGO (Non-Governmental Organization) سازمان‌های غیردولتی، مستقل و غیرانتفاعی هستند که بدون کنترل دولت فعالیت می‌کنند و اغلب توسط افراد یا گروه‌هایی از افراد با علایق و اهداف مشترک برای رسیدگی به مسائل اجتماعی، زیست‌محیطی یا بشردوستانه تشکیل می‌شوند.
- سازمان‌های غیردولتی (NGO) بخش پویا و متنوعی را تشکیل می‌دهند که نقش مهمی در شکل‌دهی چشم‌انداز ابتکارات اجتماعی، زیست‌محیطی و بشردوستانه در سطح جهانی ایفا می‌کنند.